

STADSTRANSPORTARBETARE: NYCKELN TILL SVARSÅTGÄRDER OCH ÅTERHÄMTNING FÖR ATT BEMÖTA COVID

Covid-19-pandemin, som är både en ekonomisk kris och en folkhälsokris, är den största globala utmaningen hittills under vår livstid. Över 30 procent av världens befolkning befinner sig nu under någon form av sociala restriktioner, medan arbetare i många branscher står inför inkomstbortfall och hot mot deras anställning på grund av den allvarliga kontraktionen av ekonomin.

Modiga arbetare inom vård och sociala tjänster, leveranskedjor och kollektivtrafik går i bräschen för denna kris och riskerar sin egen hälsa och välfärd.

Den nuvarande krisen har tydligt framhävt den kritiska roll som kollektivtrafiktjänsterna har för städernas ekonomiska och sociala liv. Arbetare inom samhällsviktiga vårdyrken och andra räddningstjänster är beroende av dessa nätverk för att komma till och från arbetet, medan hela befolkningar förlitar sig på dem för att få tillgång till testning, medicinska tjänster och grundläggande behov. Kvinnor förlitar sig i högre grad på kollektivtrafiken för tillgång till grundläggande tjänster, och även eftersom de tar större omsorgsansvar för nära och kära.

Kollektivtrafikarbetarna är oundgängliga för att hantera denna nödsituation. Miljontals arbetare, både formella och informella, håller kollektivtrafiksystemen i rörelse under denna kris. Det är förarna, biljettförsäljarna, konduktörerna, underhållsarbetarna och administratörerna som tillhandahåller denna viktiga tjänst för att hålla oss säkra och friska.

Att skydda dessa arbetares hälsa, inkomster och jobb är avgörande för att vi ska kunna bekämpa och återhämta oss från pandemin. Med tanke på deras avgörande roll och offentliga arbetsuppgifter är det viktigt att garantera hälsoskydd och anständiga anställningar för arbetstagare i kollektivtrafiken, inte bara för arbetarna själva, utan för allmänhetens hälsa och levebröd.

**MODIGA ARBETARE GÅR I
BRÄSCHEN FÖR DENNA KRIS OCH
RISKERAR SIN EGEN HÄLSA OCH
VÄLFÄRD.**

Kollektivtrafikanter måste kunna utföra sina jobb på ett säkert sätt och samtidigt minimera risken för dem själva och passagerarna. Många yrkesroller inom kollektivtrafiken är kundnära, vilket ökar risken för infektion, smittspridning och våld på arbetsplatsen.

Unga arbetstagare i synnerhet har ansetts vara mindre benägna att utveckla allvariga symtom. Men utan tillgång till tillräcklig personlig skyddsutrustning löper de samma ökade risk för att drabbas och sprida viruset.

Hälsa- och säkerhetsåtgärder bör tillämpas oavsett hur arbetstagarnas anställningsavtal ser ut, och anpassas för alla könstillhörigheter och olika typer av migrationsstatus. Kollektivtrafiksektorn är mansdominerad och könssegregerad. Därför är det viktigt att kvinnor är involverade i beslut om eventuella nya åtgärder.

För att detta ska kunna genomföras måste kollektivtrafikmyndigheter och -företag förhandla med fackförbunden för att säkra:

- att tillräcklig personlig skyddsutrustning tillhandahålls till alla arbetare, oavsett deras arbetsbeskrivning och anställningsform, inklusive handskar, masker och handdesinfektion och/eller vatten och tvål efter behov
- tillräckliga vårdtjänster, inklusive kostnadsfri Covid-19-testning och behandling
- att information om arbetsgivarnas svar på åtgärder vid Covid-19-infektioner på arbetsplatsen eller svar på andra risker förmedlas snabbt till alla arbetare på arbetsplatsen oavsett arbetsbeskrivning och anställningsform
- adekvat skydd, inklusive anpassning av arbetsscheman, utan inkomstbortfall för sårbara och utsatta arbetare eller personer med sårbara och utsatta personer i sina hushåll, inklusive gravida anställda och nyblivna föräldrar
- åtgärder som gör det möjligt att följa standarderna för social distansering, inklusive avskaffande av biljettinsamling och biljettinspektion, användning av kontantlösa betalningar, påstigning bak och/eller stängning av förarens dörrar, blockering av främre radsäten och införande av gränser för antal passagerare per fordon

- strikta och regelbundna rengörings- och sanitetsförfaranden följs på arbetsplatser, fordon och sovsalar inom kollektivtrafiken
- tillräcklig betald ledighet för arbetare som drabbats av Covid-19 antingen direkt eller indirekt (till exempel infektion, isolering av familj eller barnomsorg)
- lämpliga sanitetsanläggningar och pauser, i enlighet med bestämmelserna i [ITF:s sanitetsstadga för transportarbetare](#), särskilt med tanke på att många offentliga anläggningar som ofta används av arbetare stängts. Detta bör gälla oavsett om arbetstagare är mobila, arbetar på depåer, i terminaler, inom underhåll eller inom kundservice
- åtgärder för säker pendling, vilket kan omfatta transport för kollektivtrafikanter till och från arbetet medan rörelserestriktioner gäller

Procedurer för social distansering och reserestriktioner pga. Covid-19 har lett till en reducering av kollektivtrafiken. På platser med reducerad kollektivtrafik måste staten, kollektivtrafikmyndigheter och -företag garantera att:

- minimitjänster upprätthålls så att samhällsviktiga arbetare kan resa till och från sina jobb
- alla minimitjänster utförs så att arbetarna och passagerarna kan resa säkert
- arbetarnas villkor och jobb skyddas, och de fortsätter att få sina löner oavsett anställningsstatus
- ekonomiskt stöd till kollektivtrafikoperatörer ges på villkoret att arbetstagarnas arbetsvillkor och status bevaras

Många av världens offentliga transportsystem är beroende av informella arbetare. I vissa länder består arbetsstyrkan inom stadstransport till 85 % av informella arbetare, och kvinnor och unga arbetstagare är överrepresenterade i sammanhanget. Unga arbetare är mer benägna att ha tillfälliga, atypiska avtalsförhållanden med begränsad eller ingen tillgång till socialt skydd, hälsoskydd, samt betald ledighet. De är därför känsliga för uppsägningar och minskning av arbetstid och saknar tillgång till ordentligt skydd och kompensation.

De plötsliga avstängningarna och begränsningarna av rörligheten har inneburit att informella transportarbetare antingen blivit av med sin försörjning eller tvingats fortsätta arbeta för att tjäna en dagslön trots risken för deras hälsa. Dessa arbetare är en viktig del av de lokala ekonomierna, och de måste skyddas.

ITF kräver att lokala, regionala och/eller nationella regeringar garanterar:

- inkomstskydd/kontantbidrag för alla kollektivtrafikarbetare, formella och informella, där kollektivtrafiken har reducerats till lägsta servicenivå eller helt tagits ur bruk. Detta inkluderar situationer där informella arbetare mist sin inkomst på grund av ett minskat passagerarantal
- ett stödpaket som inkluderar matrationer, hälso- och hygienstöd, avskrivning av återbetalningar av lån, frihet från betalning av hyresavgifter och räkningar för el, vatten och värme, stöd för vårdarbete

Kollektivtrafikens betydelse för stadslivet har länge uppmärksammat av transportarbetarna och fackförbunden. Dagens krissituation gör detta ännu tydligare. I en del länder och städer förstatligas

kollektivtrafiken på nytt. Vi kan dock inte acceptera att regeringarna åter förstatligar infrastruktur i kristider, men sedan privatiserar när företagen ser möjlighet att göra vinst.

Kollektivtrafiktjänster kommer att vara nödvändiga för att återuppbygga städernas ekonomiska och sociala liv efter Covid-19, och kollektivtrafiken måste utvidgas och förbättras för att hantera klimatkrisen. Denna viktiga sektor måste alltid sätta människor framför vinstintressen.

När krisen fortsätter att utvecklas kommer regeringar, fackföreningar, arbetsgivare och civilsamhället att behöva hitta livskraftiga lösningar för att hantera skulder som uppstår i driften av kollektivtrafiksystemen, som ett resultat av Covid-19. Detta innebär även en möjlighet att säkerställa att kollektivtrafiken är organiserad för att uppfylla sociala och ekonomiska prioriteringar, inklusive tillhandahållandet av bra arbeten för arbetare av båda könen. För att möjliggöra detta måste det långsiktiga ekonomiska stödet för kollektivtrafiken vara villkorat av uppfyllandet av mål som ligger i allmänhetens intresse, inklusive genusbaserade konsekvensanalyser, starkare demokratisk styrning och upprätthållandet och utvidgningen av anständigt arbete.

Endast en modell för allmännyttiga varor och tjänster kan garantera tillgången till de kvalitetstjänster som miljontals människor behöver, både i kristider och under lugna perioder.

För mer information, kontakta: opt@itf.org.uk
#OurPublicTransport

